

**Citatet**  
 Gotland är för litet för att vi inte ska samarbeta  
 Fjögge Werkenh bevarar kritiken  
 SIDAN 13

**"Ondskan sluter sig kring Ebba"**



▼ Svaga män som kontrollerar starka kvinnor är det bärande temat i musikalen Hednadotter. På fredag begär det nyskrivna verket sin uppremiär i S:t Lars ruin i Visby. På bilden sluter sig ondskans kåftra kring unga Ebba, i Caroline Addely Duvheims gestalt. SIDAN 16

**Stabilt för de svårt skadade**

▼ Tillståndet uppges vara stabilt för de tre skadade i den svåra trafikolyckan i Etelhem på midsommarafton, där två ungdomar miste livet. En av de skadade ungdomarna, en pojke, vårdas på Visby lasarett och de två andra vårdas fortfarande vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna respektive Huddinge.

Polisen kan ännu inte redogöra för hur olyckan har gått till och i dag ska ytterligare förhör hållas för att reda ut olycksorsaken.

**GA i dag**

ledare	2	familj	14
lokalt	3	enkät	15
inrikes	8	kultur	16
utrikes	9	sport	22
ekonomi	10	radio & tv	28
debatt	12	serier	34
insändare	13	väder	35

Redaktionen: 20 25 50  
 Annonser: 20 25 20  
 Prenumeration: 20 24 50  
 TIPSA GA: 20 25 70

VISADE UPPFINNING I VISBY: "HOPPAS MYNDIGHETERNA NAPPAR"

## Tror sig ha lösning på havets syrebrist

UPPFINNARNAN Peter Kjaerboe och Stefan Nyström tror sig ha lösningen som ska rädda Östersjön från att dö. De kallar det O2-verk och deras idé är att med hjälp av vågkraft trycka ner syrerikt vatten till de havsdjup där det råder syrebrist. Nu har de kommit till Gotland för att presentera sin idé och de hoppas att såväl allmänheten som öns myndigheter ska nappa på den. I sådana fall kan det första O2-verket vara igång i slutet av sommaren. SIDAN 5

## Uppåt igen för Fästningens hotell



NU PEKAR DET uppåt för hotellet i ombyggda Färösunds fästning.

Efter sju sorger och bedrövelser med konkurs och lokala företagare som inte fick ut ett öre i ersättning, står äntligen anläggningen klar.

I går öppnade man och GA gick husesyn tillsammans med hotellchefen Karin Hedberg. Enligt restauratören Björn Gustafsson, som hyr anläggningen på femton år av statens fastighetsverk, så smys verksamheten i gång. Sommaren ägnas främst åt marknadsföring. SIDORNA 6-7

**SIDAN 4: Hittelön för skattfynd dröjer**



Problemlösare. Peter Kjaerboe och Stefan Nyström tror sig ha lösningen för Östersjöns brist på syre. FOTO: TOBIAS WALLSTRÖM

# Vill rädda Östersjön med ny uppfinning

Lösningen på Östersjöns miljöproblem är inom räckhåll, det hävdar Peter Kjaerboe och Stefan Nyström, som just nu befinner sig på Gotland för att presentera sin idé.

Det råder syrebrist i stora delar av Östersjön och i synnerhet i vattnen runt omkring Gotland. Men medan de flesta koncentrerat sig på problematiken har Peter Kjaerboe och Stefan Nyström kommit på en lösning, ett helt enkelt syresätta de områden där det råder syrebrist. För att kunna göra detta har de uppfunnit O2-verk.

– Det slog mig en vacker dag att man borde pumpa ner syre i havet, ungefär som man gör i akvarier, säger Stefan Nyström. Det var för fem år sedan idén föddes, men ganska snart insåg han att energikostnaden för att driva en sådan anläggning skulle bli orimligt hög. Det var först när vågkraften kom på tal som projektet kom igång på allvar.

Ett O2-verk är en betongkonstruktion som placeras ut i havets syrefattiga områden. Den ensa sidan av konstruktionen höjer sig sluttande ur havet som en artificiell strand. När vågorna slår mot den trycks de uppåt och in i en reservoar. Där ifrån trycks det syrerika ytvattnet ner genom långa slangar, till syrefattiga djup.

– Vi vill ha syret till en lägre nivå och med hjälp av vågkraft kan O2-verken drivas i evighet, säger Stefan Nyström.

Verken ska konstrueras i betong som är både billigt och slitstarkt. Varje verk är 150 meter långt och vikten är cirka 400 000 ton styck. Att verken drivs enbart av vågkraft och saknar rörliga delar, talar för låga omkostnader för underhåll.

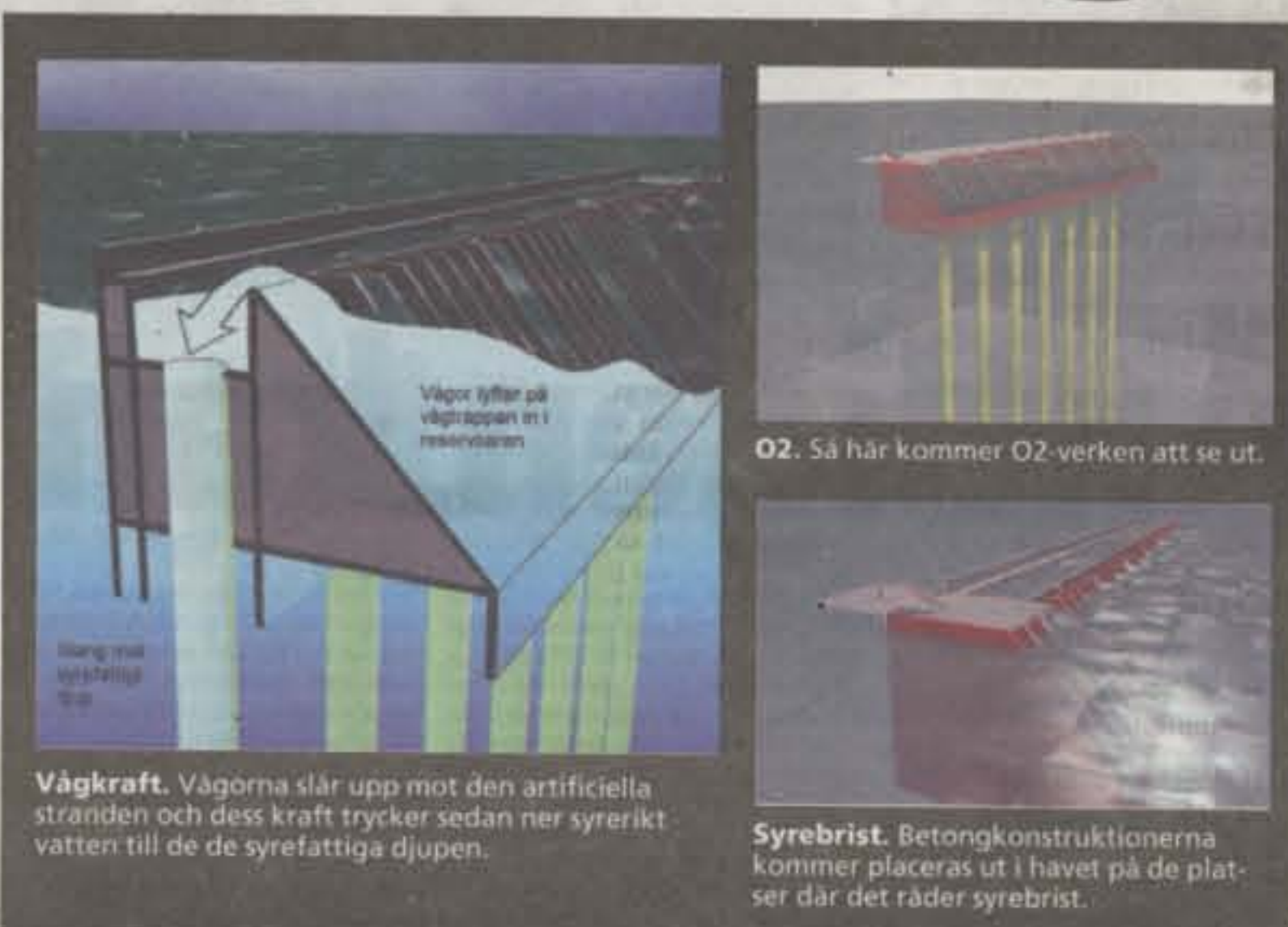
**Drygt 85 verk**

Peter Kjaerboe och Stefan Nyström tror att det krävs cirka 85, maximalt 120, O2-verk för att rädda bot på Östersjöns syrebrist. Uppfinnarnas beräknade kostnad är 200 till 500 miljoner kronor för en tioårsperiod. Det kan jämföras med den beräknade kostnaden för problemen i Östersjön som är cirka en miljard kronor.

– Det är svårt att uppskatta kostnaderna för ett miljöproblem. De arter som försvinner till exempel, är omöjligt att värdera, säger Peter Kjaerboe.

– Vi har inte räknat på vad problemet kostar, utan vad det kostar att lösa problemet, säger Stefan Nyström.

De senaste fyra månaderna har de arbetat intensivt med sitt projekt och nu har det alltså kommit till Gotland för att presentera sin uppfinning. I dag träffar de representanter från kommunen, länsstyrelsen och Leader.



**Vågkraft.** Vågorna slår upp mot den artificiella stranden och dess kraft trycker sedan ner syrerikt vatten till de syrefattiga djupen.

**O2.** Så här kommer O2-verken att se ut.

**Syrebrist.** Betongkonstruktionerna kommer placeras ut i havet på de platser där det råder syrebrist.

Det är verkligen ingen slump att de kommit till Gotland. På en karta över syresituationen i Östersjön är det just områdena öster och nordväst om ön som är svarta, färgen som indikerar syrehalt noll. Gotland är antagligen värst drabbat i landet av situationen, i

Östersjön och därför, menar Peter Kjaerboe och Stefan Nyström, är det här som O2-verken ska ta form.

– Vi tror på gotlänningarna själva, vi vill göra det här till Gotlands sak. Kan vi inte bilda opinion här så blir det svårt, säger

Stefan Nyström. Men vet om det är för sent eller inte, vi har ingen tid att spilla, vi kan inte vänta längre, avslutar han.

Vilda Engström  
 0498-20 25 58